СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА ПРАВИЛНИК ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ОТ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА И НАУЧНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, КАКТО И НА ДЕЙНОСТТА НА ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	адв. Иванка Андреева, юрисконсулт на Фонд „Научни изследвания“	В действащия Правилник на Фонд "Научни изследвания" и проекта на ПФНИ няма оценка "Отличен" на научните резултати. Предвидените оценки са "Много добър", "Добър", "Задоволителен" и "Незадоволителен". В приложение № 3 към чл. 18, т.5 от проекта на Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ е отбелязано в графа 8 - Брой договори с отлична оценка на резултатите и забележка, че това са: Броят договори от колона 8 представлява броя приключели изпълнението си договори получили отлична оценка от съответната НЕК. Предложението е - да се посочи брой договори, получили оценка "Много добър", каквато е най-високата оценка за научни резултати, тъй като в противен случай, ако остане отличен, каквато оценка няма във Фонда при оценка на научните резултати, тази графа, че бъде винаги празна.	Приема се	Отразено в текста
2.	Вх. № 18-31/22.10.2024 г. от Селскостопанска академия	**1.** Предлагаме промени в текста на чл.5, ал. 5. В изречението след „Селскостопанска академия (ССА)“ да отпадне следния текст „*с брой изследователи не по-малко от 20 с придобита поне ОНС „доктор“ (с изключение на институтите на ССА с брой изследователи не по-малко от 10), с акредитирани в Националната агенция за оценяване и акредитация докторантски програми*“. **Мотиви за направеното предложение**: Условията на текста, на чл. 5, ал. 5 несъответстват на условието на текста, на чл.13, ал.5. Посоченото несъответствие води до объркване и е предпоставка за свободно тълкуване при набирането на данни, наблюдението и оценката на научните организации, и в частност на Селскостопанска академия. Селскостопанска академия е научна организация, съгласно условията и изискванията на параграф 1, точка 1, подточка а) от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания и иновации. Съгласно Закона за Селскостопанска академия в системата на ССА има следния брой и вид структурни звена: 25 научни института и 4 научни центъра. Тези структурни звена имат различен брой изследователи, които ежегодно представят в ССА наукометрични данни и	Не се приема	Изискването е въведено с цел да се насърчи възпроизводството на академичния състав. Изключително важно е организациите да имат достатъчен брой изследователи с придобита поне ОНС „доктор“, което ще осигури стабилна основа от опитни учени, които могат да ръководят и обучават студенти, постдокторанти и млади учени в съответните им области. Освен това

		резултати по критериите, свързани с изпълнение на научноизследователската дейност. Обобщената информацията се представя всяка година в МОН, при извършване на наблюдението и оценката на научноизследователската дейност на Селскостопанска академия.		наличието на квалифицирани изследователи ще допринесе за цялостното качество и иновации в научните изследвания, провеждани в тези организации
		2. Предлагаме допълнение в текста на чл.6, ал.1, т.8, като в изречението след „*привлечени средства по*“ да се добави и „*Европейски рамкови програми за научни изследвания и иновации*“. **Мотиви за направеното предложение:** Постигане на съответствие между текстовете и условията поставени в чл. 6, ал.1, т. 8; чл.13, ал.3, т. 5 и критерии 3.1 от Приложение 1 към чл.14, Таблица1 – Критерии и показатели за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществяване от организациите.	Приема се	Отразено в текста
		3. Предлагаме корекции, промени и допълнения по чл. 13, ал. 1. В текста след „*финансово-счетоводни справки*“ да се добави „*по образец, Приложение 1, съгласно чл. 6, ал. 1, т. 8*“. Да се коригира „чл. 6, ал. 1, т. **9**“ на „*чл. 6, ал. 1, т. **8***“. **Мотиви за направеното предложение:** В текста на чл. 13, ал. 3, т. 5 се посочва „*справка по образец*“. Представянето на образец на финансово-счетоводната справка, като приложение към наредбата е условие за уеднаквяване на набираната информацията от всички научни организации и висши училища, с цел нейното коректно сравняване, оценяване и анализиране.	Приема се	Приложен образец на финансово-счетоводна справка
		Предлагаме допълнение в текста на чл.13, ал.3, т.5. В изречението, след „*привлечени средства от организациите по т.1 по*“ да се добави и „*Европейски рамкови програми за научни изследвания и иновации*“. **Мотиви за направеното предложение:** Постигане на съответствие между текстовете и условията поставени в чл. 6, ал.1, т. 8; чл.13, ал.3, т. 5 и критерии 3.1 от Приложение 1 към чл.14, Таблица 1 „Критерии и показатели за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществяване от организациите“.	Приема се	Отразено в текста
		Предлагаме корекция в текста на чл.13, ал. 6. В текста на изречението да се промени номера на приложението, от *Приложение 1* да се промени *на*	Приема се	Отразено в текста

		Приложение 2. Ако се приеме направеното от нас предложение в т. 3 от настоящото становище, то тогава следва да се направи преномериране на приложенията и това да се отрази във всички текстове на проекта на правилник, където се цитират приложенията.		
		Предлагаме корекция и в текста на чл.13, ал. 7. Началото на изречението „*Справката по ал.***5**“ да се коригира на „*Справката по ал.***6**“- техническа грешка.	Приема се	Отразено в текста
		В таблица 1, приложение 1 към чл. 14 „КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от организациите“. В текста на критерий 1.4. след „*научни организации*“ да се добави „*продукти на интелектуална собственост*“ и да се заличи текстът „*патенти и патентни заявки*“ . Текстът на първото тире, „*патентни заявки*“ да се промени на „*заявки за патенти, полезни модели, сортове растения, породи животни*“. Текстът на второ тире, „*регистрирани патенти*“ да се промени на „*регистрирани патенти, свидетелства за полезни модели, сертификати за сортове растения и породи животни*“.	Приема се частично	Предложението се приема предвид спецификата на продуктите на интелектуална собственост на ССА, които включват и сортове растения, породи животни, сертификати
		В заглавието на таблица 2, приложение 2 към чл. 16, ал. 2, се посочва само коефициентът **„к“,** който се изчислява съгласно ISI Web of Science. В таблица 1 на приложение 1 във формулата ($c = 0{,}5c_1\alpha k$) за оценка по критерии 1.3 освен коефициента „**к**“ се посочва и коефициентът „**α**“. Нашето разбиране от текста на критерий 1.3 е, че коефициентът „**α**“ номерира спецификата на цитируемост в отделните научни области от базата данни на Scopus. Ако това е така, то следва в текста на заглавието на таблица 2 от приложение 2 да се включи и коефициентът „**α**“ и да се добави името на индекса за проверка в базите данни на Scopus.	Не се приема	Коефициента „α“ се изчислява от Web of Science, като цитирането на дадена публикация се дели на средния брой цитирания на всички публикации от един и същ тип, публикувани през една и съща година и в същата тематична област. Прилагане на „α“ = 1 позволява адекватно и обективно оценяване и сравняване на сродни организации, като се отчита номиналният брой цитирания. Използването на по голямата стойност на

				този коефициент („α“ = 1) може да изкриви крайната оценка и прави обективно неравностойно сравняването на сродни институции
		В таблица 2, приложение 2 към чл.16, ал. 2, посочените научни области не съответстват на научните области, определени с нормативния документ ПМС №125 от 2022г. и описани в таблица 1 на приложение 2. Нашето предположение е, че имената на така посочените научни области и направления са определени от научните списания. В тази връзка, предлагаме в таблицата да бъде посочена по каква класификация са имената на изписаните научните области. Също така, предлагаме форматът на таблица 2 да бъде променен и така представените научни области да бъдат съотнесени към научните области, определени в таблица 1 от приложение 2.	Не се приема	Предназначението на научните области, посочени в таблица 2, са за определяне на коефициента „к“, нормиращ спецификата на цитируемост в отделните научни области съгласно ISI Web of Science. Приложение 2 към чл. 16, ал. 2 съдържа научните области и научните направления, по които се извършва оценката и които дават разширена възможност, съобразена със спецификата на съответната организация, като обхващат всички направления, по които съответното ВУ и НО извършва научноизследователска дейност
3.	Изх. № 001-238/29.10.2024 г. от Медицински университет - Варна	Да се създаде ново приложение към Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от Висшите училища и Научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания съдържащо указания (единен образец) за изготвяне на План за управление на научните данни на научните организация и висшите училища.	Приема се по принцип	В проекта на Правилник на Фонд „Научни изследвания“, публикуван на обществено обсъждане в

		Мотиви: Самостоятелното разписване от научните организации и висшите училища на институционални планове за управление на научните данни, резултат от публично финансирани научни изследвания, би довело до разнопосочна интерпретация на въпросите, касаещи възникналото право върху данните и публикациите в режим на „отворен достъп“. Към момента определенията и регулациите в актуалната национална нормативна уредба, касаещи трансфера на технологии и „отворената“ наука, не са достатъчно ясни.		раздел „Договори за финансиране“, чл. 72, ал. 1, т. 6 е предвидено, че при сключване на договори за одобрени за финансиране проекти задължително условие е представянето на план за управление на научните данни. Поради това се предвижда да бъдат изготвени указания за разработването на планове за управление на научните данни
		В чл. 14, ал. 2 вместо „общия брой изследователи“ да се използва „средносписъчен брой на изследователите“. **Мотиви:** Средносписъчният брой на персонала е утвърден термин от НСИ съгласно Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала като статистически метод на отчитане на човешките ресурси, съобразен с датата на назначаване, работното време, ползвания отпуск по майчинство и дългосрочен неплатен отпуск.	Не се приема	Националният център за информация и документация към МОН осигурява достъп до разнообразни информационни ресурси и поддържа различни бази данни в подкрепа на образованието и науката. В регистрите се съдържа подробна и обективна информация, в т.ч. и броя на изследователите на НО и ВУ. Чл. 13, ал. 7 от Правилникът дава възможност ВУ и НО да верифицират представената им информация, в т.ч. и за броя на изследователите си, като представят информация при несъответствие, което се

				взима предвид при оценката
		В Приложение №1, показатели 1.1. и 1.3. да се променят стойностите на коригиращите коефициенти, прилагани към публикациите и цитиранията на публикациите с голям брой автори, а именно: - Предложение 3.1.: При отчитане на публикации, в които частта на съавторите от съответната организация е под 10% от всички автори, да се прилага коригиращ коефициент 0.5; - Предложение 3.2.: При отчитане на цитирания на публикации, в които частта на съавторите от съответната организация е под 10%, да се прилага коригиращ коефициент 0.5 **Мотиви:** Прилаганата текуща методология и по-специално коригиращите коефициенти, отнасящи се към публикациите и цитиранията на публикациите с голям брой автори от международното научно пространство, не подкрепя насърчаваната понастоящем култура за сътрудничество в научноизследователската дейност. Публикациите с много автори в сътрудничество са крайъгълния камък на съвременните научни изследвания, насърчавайки споделянето на знания, интердисциплинарното сътрудничество и справянето със сложни проблеми. Научните публикации с много автори не само подобряват качеството и въздействието на изследванията, но също така създават условия за иновации и интердисциплинарно сътрудничество. Те демонстрират способността на институцията да си сътрудничи на международно ниво, да привлича финансиране, да публикува висококачествени и често цитирани изследвания, както и да развива следващото поколение учени. Именно такива публикации задават посоката на развитие в конкретна научна област. Те са и най-видимият излаз на България в международното научно пространство. Следва да се има предвид възможното негативно влияние на сегашния начин на отчитане на науката върху кариерното израстване на изследователите и върху видимостта на българския принос в международен план. Неслучайно в европейските университети най-голямо значение се отдава на високо цитираните статии в съавторство с много институции и автори. Цитиранията им се отчитат изцяло в изготвянето на съвременния показател за лично въздействие върху науката - h-index. Предложението ни цели да уеднакви формулите за оценка на научноизследователската дейност в Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от Висшите училища и Научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ (Приложение №1 към чл. 14, табл. 1) и тези в ПМС 222/12.07.2021 г. за приемане на показатели за определяне на изследователските висши училища и условията и	Не се приема	Промяната на коефициентите от 0.1 на 0.5 би довело до значително намаляване на относителната тежест на научните публикации в подпоказателите 1.1. и 1.3. и би създало дисбаланс по критерии „Научни резултати и тяхното научно въздействие“

		реда за актуализиране на Списъка на изследователските висши училища (Приложение №1 към чл. 2, ал. 1, т.1).		
		В Приложение №1, показател 1.2 към брой научни монографии да бъде добавено „глави от научни монографии“. **Мотиви:** Съвременната практика на WoS и SCOPUS е да представя монографиите не като монолитен документ, а всяка глава на монографиите като отделен документ със собствен авторски състав за всяка една глава. Включването на показател „глави от научни монографии*' ще зададе нова посока, в която българските учени да търсят изява.	Не се приема	Монографията е обширно, подробно изследване на конкретна тема или проблем в рамките на определена област. Това обикновено включва задълбочен анализ на съществуващата литература, оригинални изследвания и заключения, базирани на тези проучвания Глава от научна монография, от друга страна, е по-ограничена част от монография, която се фокусира върху конкретен аспект или подтема на изследването
		В Приложение №1 Критерии, 1. Научни резултати и тяхното научно въздействие през отчетния период (U1), предлагаме в показатели 1.1. и 1.3. да отпадне текста „ от актуалния списъчен състав". Следва да бъдат зачитани всички публикации и независими цитирания в Scopus и/или Web of science (all databases) на публикации с посочена афилиация на съответното виеше училище или научна организация за отчетната година при спазване на разпоредбите на чл. 12, ал. 2 от Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на фонд „ Научни изследвания" **Мотиви:** С предложената промяна ще се премахне противоречието между условието за отчитане на публикации и независими цитирания само на изследователите от актуалния списъчен състав и разпоредбата на чл. 12, ал. 2, гласяща, че се оценяват само резултати, в които изрично е упомената оценяваната организация. Към настоящия момент изследователите, които са привлечени към Висшите училища и научните организации за работа по проекти на позиции като	Не се приема	Съгласно чл. 14, ал. 2 от Правилника се формират отделни числови оценки на научноизследователска та дейност на всяка от оценяваните организации по всеки от трите критерия за оценка, обща числова оценка и обща оценка за ефективност, която се получава, като общата оценка се дели на общия брой на изследователите. Броят

		„млад учен“ и „докторант“, както и чуждестранните учени - „водещ изследовател", „установен учен“, не подлежат на регистрация в Регистъра за научна дейност, но същевременно фигурират в него в качеството им на членове на екип по проекти. Незачитане на публикационната активност на горепосочените изследователи, които са назначени на трудови договори към Висшите училища и научните организации, противоречи на действащата Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България, а именно привличане и задържане, както на млади учени, така и на международно признатите учени.		на изследователите се предоставя от регистрите на НАЦИД и се верифицира от организациите, като при промени в състава на изследователите организациите предоставят актуални данни
		Приложение № 1, показатели 2.3. и 3.3., които са в етап на наблюдение от 2018 г., да бъдат включени при изчисляването на общата оценка на научноизследователската дейност на висшите училища и научните организации. **Мотиви:** Неотчитането на тези показатели противоречи на множеството действащи политики за стимулиране на публикуването на научни резултати в режим на „отворен достъп“ (повечето от тях приети през последните години), имащи основна цел повишаване на видимостта и достъпа до изследвания и насърчаване на сътрудничеството между учени от различни институции, както и увеличаване на международната разпознаваемост на организациите.	Приема се за сведение	В изготвяните от Комисията за оценка годишни доклади се съдържа анализ за научните резултати, достъпни чрез режим на отворен достъп, в т.ч. и за отделните организации
		В текстовете на проекта за Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от Висшите училища и Научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ вследствие на новото предложение, наблюдението и оценката да се извършват на ниво организации, а не на ниво факултети и институти следва да се прецизират и текстовете в: - Чл. 4, т. 1 - „научни звена“ следва да бъде заменено с „научни организации или висши училища“; - Приложение 1, Забележка 1, думите „съответния оценяван факултет или институт“ следва да бъдат заменени със „съответното виеше училище или научна организация“ - Приложение 1, Забележка 1, думите „брой изследователи в звеното“ следва да бъдат заменени със „брой изследователи във висшето училище или научна организация“	Приема се	Отразено в текста